

☆ סל תרבות

גלית דהן-קרליבך, 41, גרושה, אם לשניים, גרה בירושלים. סופרת, ספרה השמיני "מזל יתומה", ראה אור לאחרונה

01 זיכרון ילדות תרבותי: שבוע הספר באשרוד, הייתי בת חמש. הוריי בכלל לא תכננו ללכת לשם אלא להגיע אל השוק ולקנות את האבטיחים הראשונים בעונה. אבל האבטיחים לא עניינו אותי: מימין היה שוק אחר, עמוס בספרים שמעולם לא ראיתי. האגדה הדהנית מספרת שעזבתי את ידה של אמא שלי ורצתי היישר לתוך אחד הדוכנים, שלפתי ספר וישבתי שם שעותיים בזמן שהוריי התרוצצו בכל השוק לחפש אותי. כשמצאו אותי כבר הספקתי להתיידר עם כל אותיות הא"ב והבטחתי להגיע לביקור בקרו. למשך תקופה קצרה אבטיחים לא הורשו להיכנס לביתנו.

02 ספר שקראת פעמיים: יש כל כך הרבה ספרים שקראתי כמה וכמה פעמים. העיקרון הוא שכל ספר שנכנס לספרייה בביתי – סימן שקראתי אותו לפחות פעמיים. אבל אם נגזר עליי לבחור, אבחר בלי למצמץ ב"גאוה ורעה קדומה". כל קריאה של הרומן הנפלא של אוסטן מעלה תחושות אחרות לפי תקופת הקריאה. בתקופת נעוריי חשבתי שמדובר בספר רומנטי ואילו בתקופות אחרות גיליתי שכל הרומנטיקה היא כסות למשהו אחר שלא כל כך נעים לדבר עליו בחברה בורגנית: כסף ומעמד חברתי. גאוותה של אוסטן מתבטאת בכך שהצליחה להניח את כל השכבות הללו באופן חלק ובלתי פיגומים.

03 דמות שמעניקה לך השראה: ד"ר לארץ' בספרו של ג'ון אירווינג "תקנות בית השיכר". באקלים בלתי אפשרי הרופא הזה מקים בית יתומים ומציל נשים הרות על רקע איסור ההפלות בארצות הברית של שנות החמישים. הוא צריך לבחור בין אפשרות גרועה לגרועה יותר, מתמרן ומתפקד בתנאים קשים מאוד ובאווירה רעועה.

04 עם מי היית רוצה לשבת לבוס קפה: אשמח לוויסקי, עם הקומיקאי היהודי-אמריקני לני ברוס שנרדף כאחרון הפושעים על ידי הממסד האמריקני בגלל נטייתו לזלזל בתקינות פוליטית. במופעי הסטנדרט שלו, ששימשו השראה ופריצת דרך לקומיקאים אחרים, ביקר את הממסד, את פשעיו ואת הצביעות בשפה שמאתגרת את חופש הביטוי.

05 עם מי היית רוצה להתחלף ליום אחד: עם הקטלוג של איקאה. הייתי רוצה להרגיש איך זה שכל הרברים והמוצרים מסתדרים לפי מק"ט מהוגן ומוסדר, כיצד יש חלפים לכל מוצר, בורג לכל לולאה, פתרון לכל בעיה והכול-הכול בגבולות הריאליזם ובלתי להתעופף אל מחוץ לגבולות ה'אנר'.

06 מה המאכל שאת לא יכולה לעמוד בפניו: פלפל חריף מטוגן ירוק ושלם. אולי זה לא מעשה חכם לחשוף את חולשתי בעיתון – אבל פלפל מטוגן יכול לרכך את קשיחותי הידועה ולהעלים פאסון.

07 עם מה את נרדמת: תמיד עם ספר. ספרים טרגיים אני משתדלת שלא יישארו איתי במיטה כי הם חודרים לחלומותיי. אבל ספרים מצחיקים או ספרים על גיבורים לטיניים אני משאירה איתי כדי שגבורתם תדבק בי.